

ISSN: 2146-1961

Şentürk Dızman, Z. (2023). Türkiye’de Suça Sürüklenen Çocukların Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 14(53), 1153-1169.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.3351>

Makale Türü (ArticleType): Araştırma Makalesi

TÜRKİYE’DE SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLARIN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Zeynep ŞENTÜRK DIZMAN

Dr, Serbest Araştırmacı, drzeynepsturk@gmail.com

ORCID: 0000-0001-8558-3169

Gönderim tarihi: 16.05.2023

Kabul tarihi: 18.08.2023

Yayın tarihi: 01.09.2023

Öz

Suç; yasa koyucu tarafından kabul edilen ve açık olarak belirtilen davranışlardır. Çocuk suçluluğu ise 18 yaşını doldurmamış kişilerin suç işlemesi olarak ifade edilebilir. Türkiye gibi birçok ülkede suçlu çocuk yerine, suça sürüklenen çocuk ifadesi kullanılmaktadır. Bu yaklaşım, suça sürüklenen çocukların, aynı zamanda mağdur çocuklar olduğunu göstermektedir. Çocukların suça sürüklenme nedenlerini inceleyen çalışmalarda; yaş, cinsiyet, doğum sırası, düşük gelir, düşük eğitim seviyesine sahip ebeveynler, aile içi ilişkiler, parçalanmış aile yapısı, ailede geçmişe yönelik sabıka kaydı, aile içi şiddet, ailenin kalabalık olması, göç, alkol ve uyuşturucu madde kullanımı ve suçlu arkadaş çevresi gibi değişkenlerin çocukların suça sürüklenmelerinde önemli etkenler olduğu belirtilmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda araştırmanın amacı Türkiye’de ceza infaz kurumuna giren çocukların suç ve sosyodemografik özelliklerinin çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesidir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2011-2020 yılları arasında 12-18 yaş arası suça sürüklenen 86211 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılan verilere doküman incelemesi ile Türkiye İstatistik Kurumu’ndan (TÜİK) ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde; erkek çocukların kız çocuklarına göre daha fazla suça sürüklendiği ve suça sürüklenen çocukların sayılarında son yıllarda bir artış meydana geldiği tespit edilmiştir. Suça sürüklenen çocukların suçun işlendiği ile ve bölgeye göre dağılımları incelendiğinde, çocukların en fazla İstanbul ilinde suça sürüklendiği ve Marmara Bölgesi’nin çocuk suçluluğunda birinci sırada yer aldığı belirlenmiştir. Diğer yandan çocukların suç türleri ve suç tasnifleri incelendiğinde, en çok işlenen suç türünün hırsızlık suçu olduğu ve malvarlığına karşı suçların ilk sırada yer aldığı tespit edilmiştir. Bu noktada, çocukların suç davranışından korunması için risk etmenlerinin belirlenerek gerekli önleyici hizmetlerin güçlendirilmesi ve bu alanda ileriye dönük daha fazla sayıda araştırmanın yapılması önem arz etmektedir.

Anahtar kelimeler: Suç, suça sürüklenen çocuk, sosyodemografik özellikler.

ANALYSIS OF JUVENILES PUSHED TO CRIME IN TURKEY IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

ABSTRACT

Crime refers to behaviors that are deemed illegal and explicitly stated by the legislator. Juvenile delinquency, on the other hand, refers to the commission of a crime by individuals under the age of 18. In many countries, including Turkey, the term juvenile pushed to crime is used instead of delinquent child. This approach highlights that children pushed to crime are also victims themselves. Numerous studies investigating the reasons behind juveniles pushed to crime have identified several key variables. These variables include age, gender, birth order, low income, parents with a low education level, family relationships, broken family structure, a history of criminal behavior in the family, domestic violence, overcrowding in the family, immigration, alcohol and drug use, and association with delinquent peers. Considering this information, the objective of this study was to examine the crime and sociodemographic characteristics of children admitted to correctional institutions in Turkey, considering various factors. The study employed a case study design, which is one of the qualitative research methods. The study group consisted of 86211 children aged 12-18 who had been pushed to crime between 2011 and 2020. Data for the study were obtained through document analysis from the Turkish Statistical Institute (TUIK). The analysis of the results indicated that boys are more likely to be pushed to crime compared to girls, and there has been an increase in the number of juveniles involved in criminal activities in recent years. Examining the distribution of juveniles pushed to crime by the province and region where the crimes were committed, it was found that Istanbul had the highest number of cases, with the Marmara Region ranking first in terms of juvenile delinquency. Furthermore, when considering the types and classifications of crimes committed by children, theft crimes were found to be the most prevalent, with crimes against property ranking highest. At this point, it is important to identify the risk factors to protect children from criminal behavior, to strengthen the necessary preventive services, and to conduct more prospective research in this area.

Keywords: Crime, juvenile pushed to crime, sociodemographic characteristics.

GİRİŞ

Suç kavramı topluma ve zamana göre farklı şekilde anlamlandırılmaktadır. Bir toplumda suç olarak görülmeyen bir davranış farklı bir toplumda suç olarak görülebilmekte veya herhangi bir zamanda suç olarak tanımlanmayan bir davranış farklı bir zamanda suç olarak tanımlanabilmektedir. Bu nedenle suçun genel olarak tanımlanması oldukça güçtür (Burkay, 2008: 2). Ceza hukukunda suç “yasalarca yapılması yasaklanan ve cezalandırılan eylemler” olarak tanımlanırken suç sosyolojisinde “bireyin içinde yaşadığı toplumun, toplumsal ve kültürel şartlarının kötü etkileri sonucu, bireyi birlikte yaşadığı toplumdaki diğer bireylerin karşısına çıkararak bir çatışma ürünü” olarak belirtilmektedir (Afşin ve Özçelik, 2018: 385). Öte yandan, suç ile bağlantılı bir diğer kavram ise ceza kavramıdır. Ceza kavramı ile ilgili birden çok tanım bulunmaktadır. Bir tanıma göre ceza; topluma zarar veren bir davranışın karşılığı olarak devlet tarafından uygulanan yaptırımdır (Dönmezer ve Erman, 2016: 541). Başka bir tanıma göre ceza; suç karşılığında uygulanan ve haksızlık teşkil eden davranışın toplum tarafından onaylanmadığını gösteren yaptırımı oluşturur (Koca ve Üzülmüş, 2018: 44).

Tüm hukuk sistemleri suçluyu çocuk ve yetişkin olarak iki ayrı kategoride sınıflandırmakta ve her ikisini de farklı cezai yaptırımlara tabi tutmaktadır. Suça sürüklenen çocuk kavramı suç sayılan bir davranışın faili olan kişinin belli bir yaşın altında olduğuna işaret etmektedir. Bu yaşın alt sınırı ülkeden ülkeye farklılık göstermekle birlikte üst sınır birçok ülkede 18 yaş olarak belirlenmiştir (Ediz ve Türe, 2015: 2). Ceza sorumluluk yaşı Hindistan, Pakistan, Nijerya, İrlanda, Hong Kong, Singapur, Ürdün, Sudan ve Güney Afrika Cumhuriyeti’nde 7; Kenya, İskoçya ve Washington’da 8; Malta ve İran’da (kızlar için) 9; Avustralya, Yeni Zelanda ve İngiltere’de 10; Yunanistan, Kanada ve Hollanda’da 12; Cezayir, Fransa ve New York’da 13; California, Almanya, İspanya, İtalya, Teksas, Avusturya, Letonya, Bulgaristan, Macaristan, Litvanya, Japonya, Çin Halk Cumhuriyeti, Slovenya, Rusya ve Romanya’da 14; Finlandiya, Çek Cumhuriyeti, İzlanda, Danimarka, Norveç, İsveç, Estonya, Slovakya ve İran’da (erkekler için) 15; Arjantin, Polonya, ve Portekiz’de 16; Lüksemburg, Kolombiya, Belçika ve Brezilya’da 18 (Ceza Sorumluluğunun Değerlendirilmesi Rehberi, 2010: 1) olarak kabul edilmiştir.

Türk Ceza Kanuna’na (2004) göre ise ülkemizde 12 yaşını doldurmamış olan çocukların cezai sorumluluğu bulunmamaktadır. Bu çocuklara yönelik ceza kovuşturması yapılamaz; ancak, çocuklara özel güvenlik önlemleri alınabilir. 12 yaşını doldurmuş ama 15 yaşını doldurmamış çocukların işlediği suçun hukuki sonuçlarını algılayamaması halinde cezai sorumluluğu bulunmamaktadır. Ancak bu çocuklara yönelik çocuklara özel güvenlik önlemleri alınabilir. İşlediği suçun hukuki sonuçlarını algılayabilme yeteneğinin varlığı halinde, bu çocuklar hakkında verilecek cezalar kanunda belirtilen şekilde indirimli olarak uygulanır. Suç işlediği sırada 15 yaşını doldurmuş, 18 yaşını doldurmamış olan çocuklara ise uygulanacak yaptırımlar indirimli bir şekilde uygulanır.

Ülkemizde çocuk suçluluğunun nedenlerini inceleyen çalışmalar, 40’lı ve 60’lı yıllar arasında gerçekleştirilen araştırmalar ile başlamıştır (Dönmezer, 1943; İstanbul Üniversitesi Türk Kriminoloji Enstitüsü, 1953). 1990’lı yıllarda çocuk suçluluğu konusu, çeşitli disiplinlerden araştırmacıların çalışmalarıyla daha da ilgi görmeye

başlamıştır. Ülkemizde çocuk suçluluğunun nedenlerini inceleyen araştırmacılar, çocukların suça sürüklenmelerine neden olan pek çok unsurun olabileceğini belirtmişlerdir. Araştırmacılar yaş (Kumru, 2002; Aktaş ve Güvenç, 2006; Yıldız ve Erci, 2011), cinsiyet (Delikara, 2002; Kumru, vd., 2004; Arslan, vd., 2010), doğum sırası (Şen, 2009; Gençoğlu, vd., 2014; İkiz, 2015), parçalanmış aile yapısı (Yıldırım, 2006; Kula, 2008; Karahan, vd., 2009; Burak, 2013), aile içi şiddet (Bolat Karataş, 2002; Ayan, 2007; Seyhan ve Zincir, 2009; İçli, 2016), ailede geçmişe yönelik sabıka kaydı (Güven, 2011; Tunceroğlu, 2015; Uzun, 2015), aile içi ilişkiler (Erdoğdu, 2005; Erkan ve Erdoğan, 2006; Vahip ve Doğanavşargil, 2006), ailenin kalabalık olması (Güral, 2009; Erdoğan, 2010; Ekinci, 2016), alkol ve uyuşturucu madde kullanımı (Gönültaş, 2009; Bilgiç, 2012; Ünsal, 2015), suçlu arkadaş çevresi (Erkan, 1995; Köseoğlu, 2011; Karataş, 2016), sosyo-ekonomik düzey (Hatunoğlu, 1994; Özen vd., 2005; Ada, 2007), kitle iletişim araçları (Turla vd., 2006; Durmuş, 2013; Demirkan, 2014) ve göç (Özen vd., 2002; Çoşar, 2005; Gönültaş ve Kelebek, 2017) gibi faktörlerin çocuk suçluluğu üzerindeki etkilerinin önemine değinmişlerdir. Bu araştırmalar, ülkemizdeki çocuk suçluluğunun nedenlerini ve yaygınlığını, işlenen suç çeşitlerini, suça sürüklenen çocukların özelliklerini belirlemek açısından literatüre önemli katkılar sağlamıştır.

Çocukların yaşadıkları toplumun kaderini değiştirebilecekleri bilinen bir gerçektir. Bu sebeple çocuk suçluluğunun önlenmesi toplumların geleceği için önem arz etmektedir (Ediz ve Türe, 2015: 1). Bu bağlamda mevcut çalışmanın amacı; Türkiye’de 2011-2020 yılları arasında ceza infaz kurumuna giren 12-18 yaş arası çocukların sosyodemografik ve suç özelliklerinin çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkiye’de 2011-2020 yılları arasında ceza infaz kurumuna giren 12-18 yaş arası çocukların cinsiyete göre dağılımı nasıldır?
2. Türkiye’de 2011-2020 yılları arasında ceza infaz kurumuna giren 12-18 yaş arası çocukların yıllara göre dağılımı nasıldır?
3. Türkiye’de 2011-2020 yılları arasında ceza infaz kurumuna giren 12-18 yaş arası çocukların suç işledikleri illere göre dağılımı nasıldır?
4. Türkiye’de 2011-2020 yılları arasında ceza infaz kurumuna giren 12-18 yaş arası çocukların suç işledikleri bölgelere göre dağılımı nasıldır?
5. Türkiye’de 2011-2020 yılları arasında ceza infaz kurumuna giren 12-18 yaş arası çocukların suç türlerine göre dağılımı nasıldır?
6. Türkiye’de 2011-2020 yılları arasında ceza infaz kurumuna giren 12-18 yaş arası çocukların suç tasniflerine göre dağılımı nasıldır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmada, nitel bir araştırma deseni olan durum çalışması kullanılmıştır. Creswell’e (2007: 97) göre durum çalışması; araştırmacının zaman içerisinde sınırlandırılmış bir ya da birkaç durumu çoklu bilgi kaynakları içeren

veri toplama araçları (görüşmeler, gözlemler, raporlar, dokümanlar) ile bilgi topladığı nitel bir yaklaşımdır. Durum çalışması, güncel bir olgunun gerçek hayattaki bağlamıyla incelenmesine dayanmaktadır (Merriam, 2013: 40). Bu çerçevede ceza infaz kurumuna giren çocukların mevcut durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelendiği bu çalışmada durum çalışması deseni kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Türkiye’de ceza infaz kurumuna giren çocuklar çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Örneklem ise Türkiye’de 2011-2020 yılları arasında ceza infaz kurumuna giren 12-18 yaş arası toplam 86211 çocuğu kapsamaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri ilgili durumu ortaya çıkarmak amacıyla doküman analizi tekniği ile toplanmıştır. Doküman analizi, araştırılması planlanan olgulara ilişkin bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 39). Doküman, araştırma için elde mevcut olan herhangi bir şey demektir. Yaygın dokümanlar; günlükler, mektuplar, resmi kayıtlar, gazeteler, tarihsel dokümanlar ve otobiyografiler gibi belgelerden oluşmaktadır (Kara ve Yanık, 2016: 157). Bu çalışmada doküman inceleme yöntemi, yazılı materyal kapsamında değerlendirilen TÜİK verilerini incelemeye olanak sağlaması nedeniyle kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında TÜİK’in 2011 ve 2020 tarih aralığına ait ceza infaz kurumuna giren hükümlü istatistikleri kullanılmıştır. Buna bağlı olarak 12-18 yaş arası suça sürüklenen çocukların; cinsiyeti, suç tarihi, suç yeri (il ve bölge bazında) ve suç türlerine ilişkin bilgiler toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler Microsoft Excel programına işlenerek analiz edilmiştir. Sonuçlar grafik ve tablolara dönüştürülerek betimsel biçimde sunulmuştur.

Yayın Etiği

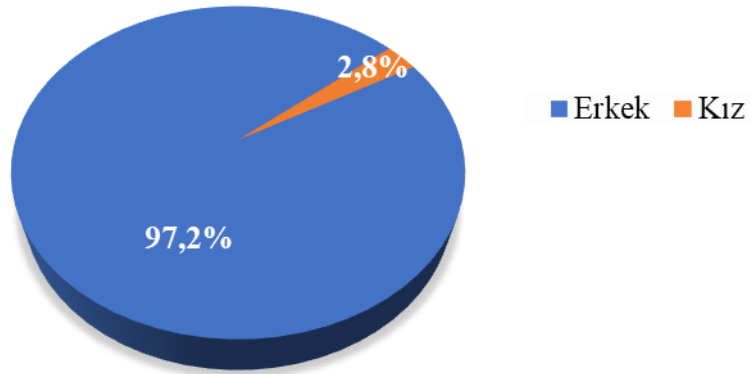
“Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir. Çalışma TÜİK verileri incelenerek yapıldığı için Etik Kurul İzni alınmasını gerektiren çalışmalar grubunda yer almamaktadır. Bu nedenle Etik Kurul İzni beyan edilmemiştir.”

BULGULAR

Bu bölümde gerçekleştirilen araştırmaya ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Suçta Sürüklenen Çocukların Cinsiyete Göre Dağılımı

Grafik 1’de suça sürüklenen çocukların cinsiyete göre dağılımı gösterilmiştir.

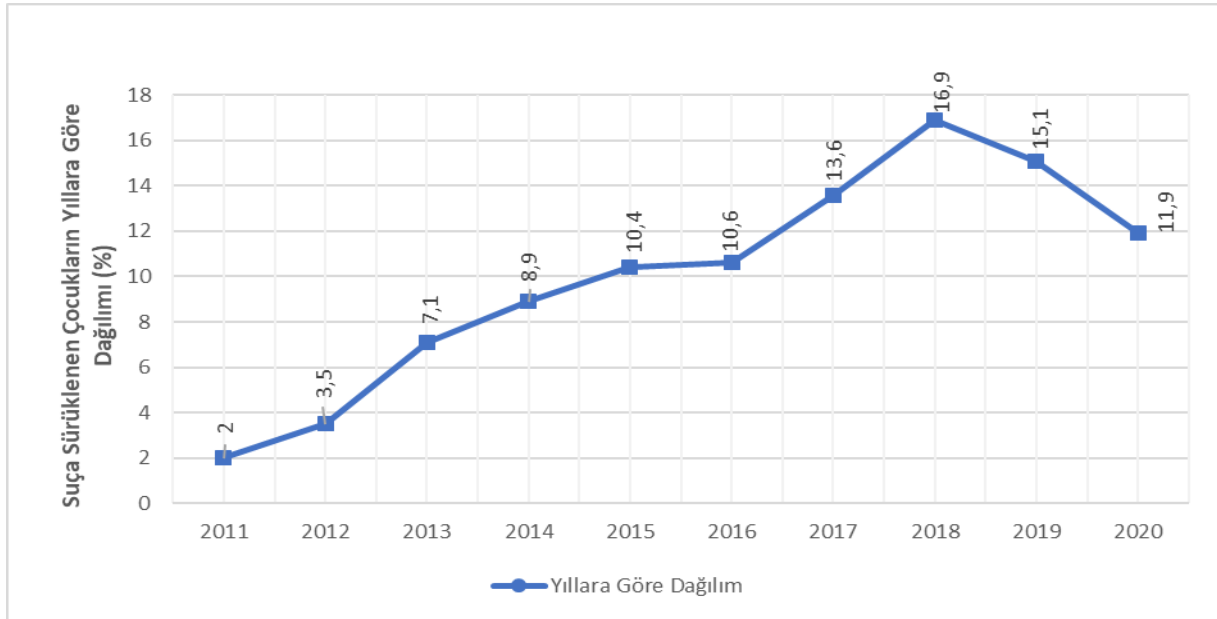
Kaynak: TÜİK (2020) verileri kullanılarak araştırmacı tarafından düzenlenmiştir.

Grafik 1. Cinsiyete Göre Dağılım

Suçta sürüklenen çocukların cinsiyet bazında dağılımı incelendiğinde, çocukların 83795'inin (%97,2) erkek çocuklarından, 2416'sının (%2,8) ise kız çocuklarından oluştuğu tespit edilmiştir.

Suçta Sürüklenen Çocukların Yıllara Göre Dağılımı

Suçta sürüklenen çocukların yıllara göre dağılımı Grafik 2'de sunulmuştur.

Kaynak: TÜİK (2020) verileri kullanılarak araştırmacı tarafından düzenlenmiştir.

Grafik 2. Yıllara Göre Dağılım

Suçta sürüklenen çocukların yıl bazında dağılımı incelendiğinde, çocukların 1665'inin (%2) 2011 yılında, 3069'unun (%3,5) 2012 yılında, 6132'sinin (%7,1) 2013 yılında, 7595'inin (%8,9) 2014 yılında, 8993'ünün (%10,4) 2015 yılında, 9201'inin (%10,6) 2016 yılında, 11805'inin (%13,6) 2017 yılında, 14502'sinin (%16,9) 2018 yılında, 13015'inin (%15,1) 2019 yılında, 10234'ünün (%11,9) ise 2020 yılında suçta sürüklendiği tespit edilmiştir.

Suça Sürüklenen Çocukların Suç İşledikleri İllere Göre Dağılımı

Suçta sürüklenen çocukların suç işledikleri illere göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Suç İşlenen İllere Göre Dağılım

İl	n	%
Adana	3927	4,5
Adıyaman	355	0,4
Afyonkarahisar	721	0,8
Aksaray	306	0,4
Amasya	251	0,3
Ankara	3768	4,3
Antalya	2237	2,5
Ardahan	32	0,1
Artvin	60	0,1
Aydın	1720	2,0
Ağrı	503	0,6
Balıkesir	1737	2,0
Bartın	85	0,1
Batman	703	0,8
Bayburt	45	0,1
Bilecik	149	0,2
Bingöl	266	0,3
Bitlis	319	0,4
Bolu	140	0,2
Burdur	100	0,1
Bursa	3160	3,6
Denizli	1511	1,8
Diyarbakır	3025	3,5
Düzce	443	0,5
Edirne	590	0,7
Elazığ	954	1,1
Erzincan	294	0,3
Erzurum	657	0,7
Eskişehir	743	0,9
Gaziantep	2441	2,8
Giresun	152	0,2
Gümüşhane	43	0,1
Hakkari	140	0,2
Hatay	1261	1,5
Isparta	443	0,5
Iğdır	183	0,2
Kahramanmaraş	1126	1,3
Karabük	176	0,2
Karaman	419	0,5
Kars	229	0,3
Kastamonu	167	0,2
Kayseri	1742	2,0
Kilis	125	0,1
Kocaeli	1766	2,0
Konya	2283	2,6
Kütahya	395	0,5
Kırklareli	388	0,5
Kırıkkale	243	0,3
Kırşehir	160	0,2
Malatya	765	0,9
Manisa	2063	2,4
Mardin	649	0,8

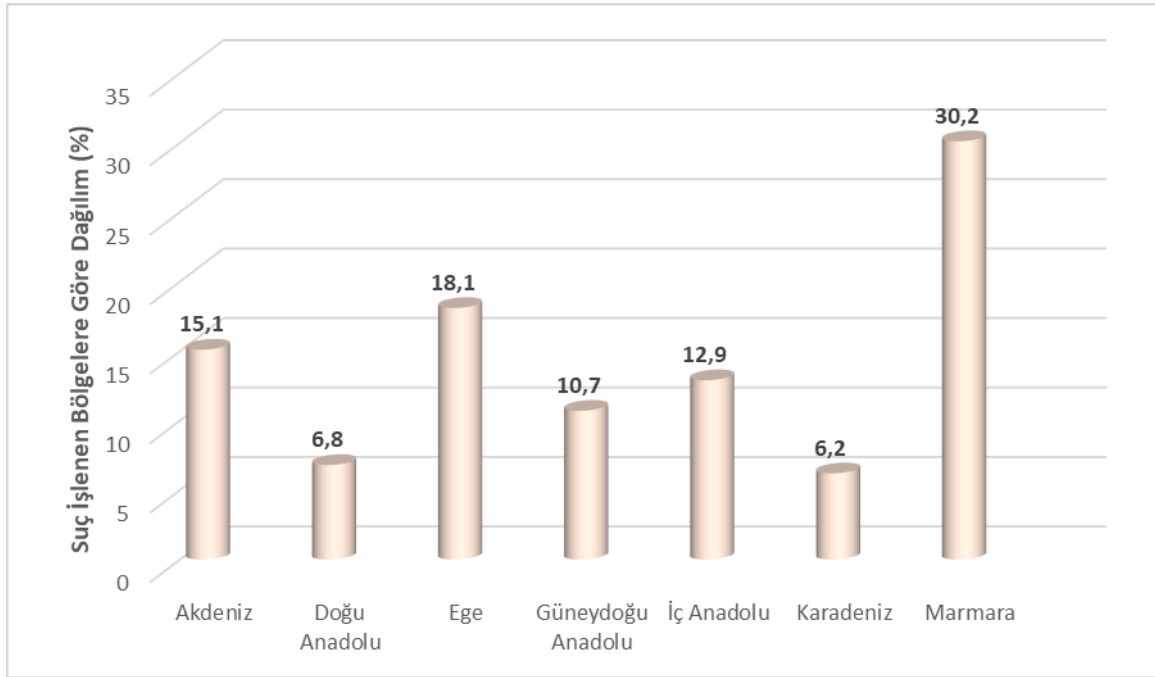
Mersin	3305	3,8
Muğla	591	0,7
Muş	354	0,4
Nevşehir	266	0,3
Niğde	363	0,4
Ordu	460	0,5
Osmaniye	645	0,7
Rize	196	0,2
Sakarya	853	1,0
Samsun	1280	1,5
Siirt	408	0,5
Sinop	109	0,1
Sivas	430	0,5
Tekirdağ	1045	1,2
Tokat	352	0,4
Trabzon	464	0,5
Tunceli	47	0,1
Uşak	398	0,5
Van	675	0,8
Yalova	246	0,3
Yozgat	302	0,4
Zonguldak	287	0,3
Çanakkale	488	0,6
Çankırı	66	0,1
Çorum	683	0,8
İstanbul	15696	18,2
İzmir	8206	9,5
Şanlıurfa	1450	1,7
Şırnak	386	0,4
Toplam	86211	100

Kaynak: TÜİK (2020) verileri kullanılarak araştırmacı tarafından düzenlenmiştir.

Suçta sürüklenen çocukların suç işledikleri illere göre dağılımı incelendiğinde, suçta sürüklenen çocuk sayısının en çok İstanbul (n=15696, %18,2) ilinde olduğu, bunu İzmir (n=8206, %9,5) ve Adana (n=3927, %4,5) ilinin takip ettiği görülmektedir. Suç oranının en düşük olduğu iller arasında ise Ardahan (n=32, %0,1) ilk sırada yer almaktadır.

Suçta Sürüklenen Çocukların Suç İşledikleri Bölgelere Göre Dağılımı

Suçta sürüklenen çocukların suç işledikleri bölgelere göre dağılımı Grafik 3'de sunulmuştur.

Kaynak: TÜİK (2020) verileri kullanılarak araştırmacı tarafından düzenlenmiştir.

Grafik 3. Suç İşlenen Bölgelere Göre Dağılım

Suçta sürüklenen çocukların suç işledikleri bölgelere göre dağılımı incelendiğinde, ilk sırada Marmara Bölgesi'nin (n=26118, %30,2), ikinci sırada Ege Bölgesi'nin (n=15605, %18,1), üçüncü sırada Akdeniz Bölgesi'nin (n=13044, %15,1), dördüncü sırada İç Anadolu Bölgesi'nin (n=11091, %12,9), beşinci sırada Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin (n=9156, %10,7), altıncı sırada Doğu Anadolu Bölgesi'nin (n=5804, %6,8), son sırada ise Karadeniz Bölgesi'nin (n=5393, %6,2) olduğu tespit edilmiştir.

Suçta Sürüklenen Çocukların Suç Türlerine Göre Dağılımı

Suçta sürüklenen çocukların suç türlerine göre dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Suç Türlerine Göre Dağılım

Suç Türü	n	%
Öldürme	5069	5,8
Yaralama	3832	4,4
Cinsel suçlar	6766	7,8
Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma	1434	1,6
Hakaret	99	0,1
Hırsızlık	36618	42,4
Yağma(Gasp)	19027	22,1
Dolandırıcılık	191	0,2
Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti	4764	5,5
Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanma, satın alma	1248	1,4
Sahtecilik	404	0,5
Kötü muamele	18	0,1
Rüşvet	2	0,1
Kaçakçılık	209	0,2
Trafik suçları	42	0,1
Orman suçları	14	0,1
Ateşli silahlar ve bıçaklar ile ilgili suçlar	293	0,2

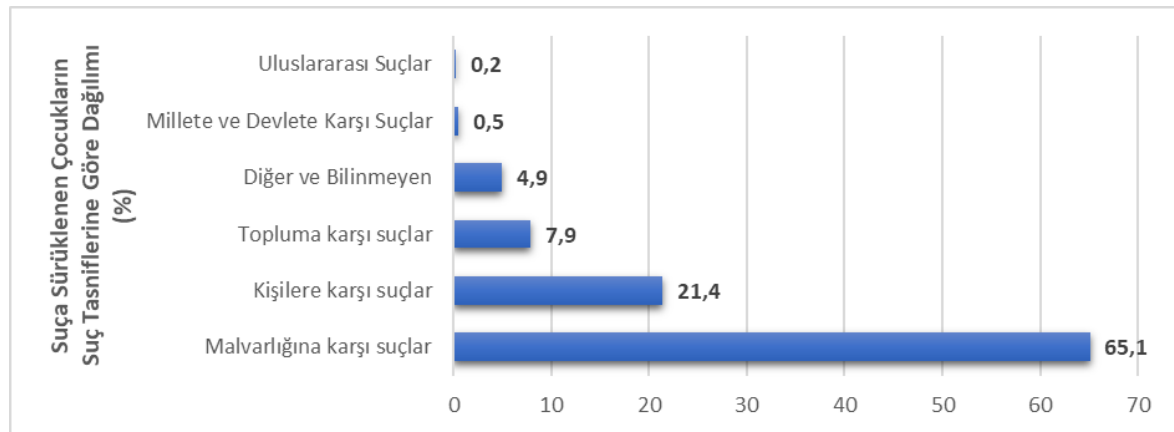
İcra iflas kanununa muhalefet	10	0,1
Askeri ceza kanununa muhalefet	10	0,1
Tehdit	1272	1,5
Mala zarar verme	292	0,3
Görevi yaptırmamak için direnme	139	0,2
Ailenin korunması tedbirine aykırılık	251	0,3
Diğer suçlar	4203	4,8
Bilinmeyen	4	0,1
Toplam	86211	100

Kaynak: TÜİK (2020) verileri kullanılarak araştırmacı tarafından düzenlenmiştir.

Suçta sürüklenen çocukların suç türlerine göre dağılımı incelendiğinde, çocukların 36618'inin (%42,4) hırsızlık suçuna, 19027'sinin (%22,1) yağma (gasp) suçuna, 6766'sının (%7,8) cinsel suçlara, 5069'unun (%5,8) öldürme suçuna, 4764'ünün (%5,5) uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçuna, 3832'sinin (%4,4) yaralama suçuna, 1434'ünün (%1,6) kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçuna, 1272'sinin (%1,5) tehdit suçuna, 1248'inin (%1,4) uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanma, satın alma suçuna, 404'ünün (%0,5) sahtecilik suçuna, 293'ünün (%0,2) ateşli silahlar ve bıçaklar ile ilgili suçlara, 292'sinin (%0,3) mala zarar verme suçuna, 251'inin (%0,3) ailenin korunması tedbirine aykırılık suçuna, 209'unun (%0,2) kaçakçılık suçuna, 191'inin (%0,2) dolandırıcılık suçuna, 139'unun (%0,2) görevi yaptırmamak için direnme suçuna, 99'unun (%0,1) hakaret suçuna, 42'sinin (%0,1) trafik suçlarına, 18'inin (%0,1) kötü muamele suçuna, 14'ünün (%0,1) orman suçlarına, 10'unun (%0,1) icra iflas kanununa muhalefet suçuna, 10'unun (%0,1) askeri ceza kanununa muhalefet suçuna, 4203'ünün (%4,8) diğer suçlara, 4'ünün (%0,1) ise bilinmeyen suçlara sürüklendiği görülmektedir.

Suçta Sürüklenen Çocukların Suç Tasniflerine Göre Dağılımı

Suçta sürüklenen çocukların suç tasniflerine göre dağılımı Grafik 4'de verilmiştir.

Kaynak: TÜİK (2020) verileri kullanılarak araştırmacı tarafından düzenlenmiştir.

Grafik 4. Suç Tasniflerine Göre Dağılım

TÜİK verilerinde suç türlerinin verildiği ancak suç tasnifine ilişkin bir sınıflandırmanın yapılmadığı anlaşılmıştır. Bu nedenle işlenen suçlar üzerinden bir suç tasnifi yapılmıştır. Suçta sürüklenen çocukların suç tasnifine göre dağılımları incelendiğinde, ilk sırada malvarlığına karşı suçların (n=56128, %65,1), ikinci sırada kişilere karşı suçların (n=18472, %21,4), üçüncü sırada topluma karşı suçların (n=6741, %7,9), dördüncü sırada millete ve

devlete karşı suçların, (n=454, %0,5), son sırada ise uluslararası suçların (n=209, %0,2) olduğu saptanmıştır. TÜİK verilerinde diğer ve bilinmeyen (n=4207, %4,9) suçların neler olduğu belirtilmediği için bu sınıflamanın dışında tutulmuştur.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışmada 2011-2020 yılları arasında ceza infaz kurumuna giren 12-18 yaş arası suça sürüklenen çocuklar bazı değişkenler bağlamında incelenmiş, elde edilen bulgular alanyazındaki diğer çalışmalarla karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Buna göre cinsiyet değişkeni bağlamında erkek çocukların kız çocuklarına nazaran daha çok suça sürüklendiği tespit edilmiştir. Bu tespiti doğrulayan pek çok çalışmada bulunmaktadır. Arslan ve diğerleri (2010: 384) tarafından suç ve cinsiyet ilişkisi üzerine yapılan bir çalışmada, erkek çocuklarda suç işleme oranının kız çocuklarına göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine Altun ve diğerleri (2016: 198) tarafından suça sürüklenen çocukların sosyodemografik ve suç özelliklerinin incelendiği bir araştırmada, erkek çocukların daha fazla suça sürüklendiği belirlenmiştir. Çetinkaya Yıldız ve Hatipoğlu Sümer (2010: 167) tarafından yaş, cinsiyet ve okul ortamının çocukların saldırgan davranışları üzerindeki etkilerinin incelendiği bir çalışmada da erkeklerin kızlara göre daha fazla saldırgan davranış sergiledikleri tespit edilmiştir. Göker ve diğerlerinin (2006: 4) çocuk suçluluğu üzerine yaptıkları bir araştırmada ise erkek cinsiyetinin çocuk suçluluğunda baskın olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Suça sürüklenen çocukların yıllara göre dağılımı incelendiğinde, çocukların sayılarında son yıllarda bir artış meydana geldiği tespit edilmiştir. Buna paralel olarak, Topçuoğlu'nun (2014: 218) çocuk suçluluğu üzerine yaptığı bir çalışmada, adli birimlere sevk edilen çocukların sayısında bir artış olduğu tespit edilmiştir. Yine Kaplan ve diğerlerinin (2016: 10) suça sürüklenen çocuklarla ilgili yaptıkları çalışmada, 2009-2013 yılları arasında çocuk suçluluğunun arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Çabuk (2022: 137) tarafından çocuğu suça iten nedenlerin araştırıldığı çalışmada da suça sürüklenen çocukların sayısında bir artış olduğu saptanmıştır. Bilginer ve diğerleri (2012: 22) tarafından bir üniversite hastanesine adli psikiyatrik muayene için gönderilen çocukların incelendiği çalışmada ise yıllara göre gönderilen adli vakaların sayısında artış olduğu görülmüştür. Yine Güdek (2021: 86) tarafından yapılan bir araştırmada, ceza infaz kurumlarında bulunan çocuk sayısının yıllara göre artış gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Suçun işlendiği ile göre suça sürüklenen çocukların dağılımı incelendiğinde, çocukların en fazla İstanbul ilinde suça sürüklendiği tespit edilmiştir. Benzer şekilde Temurçin ve diğerleri (2018: 212) tarafından suça sürüklenen çocukların sosyodemografik özellikleri ile suç türlerinin incelendiği çalışmada, İstanbul'un işlenen suç sayısı bakımından öne çıkan illerden biri olduğu saptanmıştır. Yine Gülüm ve diğerleri (2017: 157) tarafından suça sürüklenen çocukların suç yerlerinin incelendiği bir çalışmada, çocukların en çok İstanbul ilinde suça sürüklendiği saptanmıştır. Çabuk'un (2022: 138) çocuk suçluluğunun nedenlerini incelediği çalışmada da 2020 yılında suça sürüklenen çocuk sayısının en fazla İstanbul ilinde olduğu tespit edilmiştir. Altınsoy'un (2022: 71) uyuşturucu madde kullanımı ve çocuk suçluluğu ilişkisi üzerine yaptığı bir çalışmada ise çocuk suçluluğunun en fazla İstanbul ilinde gerçekleştiği görülmüştür. Yine Ateş ve Saluk (2018: 166) tarafından bilişim suçları

bağlamında suça sürüklenen çocukların incelendiği çalışmada, suça sürüklenen çocukların en yoğun yaşadıkları illerden birinin İstanbul olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Suçun işlendiği bölgeye göre suça sürüklenen çocukların dağılımı incelendiğinde, çocukların en fazla Marmara Bölgesi'nde suça sürüklendiği saptanmıştır. Benzer şekilde Süleymanoğlu Dinçer (2020: 53) tarafından yapılan bir araştırmada, 2011'den 2018 yılına kadar suça sürüklenen çocuk sayılarının en fazla Marmara Bölgesi'nde olduğu tespit edilmiştir. Yine Semiz ve diğerleri (2020: 46) tarafından suça sürüklenen çocukların suça sürüklenme nedenlerinin incelendiği çalışmada, Marmara Bölgesi'nin çocuk suçluluğunda ilk sırada yer aldığı görülmüştür. Güdek'in (2021: 124) suça sürüklenen çocuklara ilişkin yaptığı bir çalışmada da Marmara Bölgesi'nin çocuk suçluluğunda ilk sırada yer aldığı tespit edilmiştir. Kart (2012: 11) tarafından çocuk suçluluğuna yol açan toplumsal nedenlerin incelendiği çalışmada ise Türkiye'de çocuk suçluluğunun en fazla görüldüğü bölgenin Marmara Bölgesi olduğu saptanmıştır. Yine Top'un (2010: 128) suça sürüklenen çocukların akıl ve ruh sağlığı sorunlarını incelediği çalışmada, suça itilen çocukların en fazla Marmara Bölgesi'nde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Suçta sürüklenen çocukların suç türlerine göre dağılımı incelendiğinde, çocukların en fazla hırsızlık suçuna sürüklendiği tespit edilmiştir. Bu minvalde Altınsoy (2022: 71) tarafından Türkiye'de 0-18 yaş arası çocukların suça sürüklenme nedenlerinin incelendiği araştırmada, 0-18 yaş arası en fazla işlenen suç türünün hırsızlık suçu olduğu saptanmıştır. Yine Bilaç ve diğerleri (2014: 117) tarafından suça sürüklenen çocukların suç türü ve suç yaşının incelendiği araştırmada, suça karıştığı iddia edilen çocukların en çok hırsızlık suçuna sürüklendiği görülmüştür. Karagöz ve diğerleri (2003: 148) tarafından Antalya'da suça sürüklenen çocukların sosyodemografik özelliklerinin incelendiği bir çalışmada da çocukların en fazla hırsızlık suçuna sürüklendiği belirlenmiştir. Akyüz ve diğerleri (2000: 73) tarafından suça sürüklenen çocukların sosyodemografik özelliklerinin incelendiği çalışmada ise suç türü olarak ilk sırayı hırsızlığın aldığı tespit edilmiştir. Yine Yıldırım ve diğerleri (2016: 103) tarafından suça sürüklenen çocukların psikiyatrik tanılarının ve sosyodemografik özelliklerinin incelendiği bir çalışmada, çocukların en sık hırsızlık suçuna sürüklendiği saptanmıştır.

Suç tasnifine göre suça sürüklenen çocukların dağılımı incelendiğinde, çocukların en çok malvarlığına karşı işlenen suçlara sürüklendiği tespit edilmiştir. Benzer şekilde Kocadaş'ın (2007: 172) Malatya E tipi Cezaevinde 89 çocuk ile yapmış olduğu çalışmada, çocukların en çok malvarlığına karşı işlenen suçlara sürüklendiği belirlenmiştir. Yine Ünsal'ın (2015: 267) ceza infaz kurumunda yaptığı bir araştırmada, çocukların hırsızlık ve gasp suçları başta olmak üzere en fazla malvarlığına karşı işlenen suçlara sürüklendiği sonucuna ulaşılmıştır. Toğuş'un (2021: 82) Tekirdağ ilinde suça sürüklenen 1040 çocukla yaptığı çalışmada da malvarlığına karşı işlenen suçların ilk sırada geldiği tespit edilmiştir. Gülüm ve diğerleri (2017: 157) tarafından suça sürüklenen çocukların incelendiği bir araştırmada ise çocukların çoğunlukla malvarlığına karşı işlenen suçlara sürüklendiği görülmüştür. Yine Işık ve diğerleri (2019: 181) tarafından suça sürüklenen çocukların sosyodemografik ve klinik özelliklerinin incelendiği çalışmada, çocukların en sık malvarlığına karşı işlenen suçlara sürüklendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak bu çalışmada, 2011-2020 yılları arasında 12-18 yaş arası cezaevine giren çocukların sayısının artma eğilimi içerisinde olduğu, erkek çocukların kız çocuklarına göre daha fazla suça sürüklendiği, İstanbul ilinin ve Marmara Bölgesi'nin çocuk suçluluğunda birinci sırada yer aldığı ve en fazla gerçekleştirilen suç türünün hırsızlık suçu olduğu tespit edilmiştir. Çocukların suç tasnifine göre dağılımları incelendiğinde ise, malvarlığına karşı işlenen suçların ilk sırada olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

ÖNERİLER

Çocukların suç davranışından korunması için risk etmenlerinin belirlenmesi ve çocuklara yönelik koruyucu hizmetlerde görev alan kurumların işbirliğini güçlendirmeleri son derece önem arz etmektedir. Bu çalışma TÜİK (2020) tarafından açıklanan 2011-2020 yılları arasında ceza infaz kurumuna giren 12-18 yaş arası hükümlü istatistikleri ile sınırlıdır. Mevcut rakamlar sadece ceza infaz kurumuna giren çocukları kapsamakta olup alternatif ceza infaz yöntemlerine tabi olan çocukların sayısını içermemektedir. Bu nedenle bu araştırmanın sonuçları tüm suça sürüklenen çocukları temsil etmemektedir. Bu alanda kapsamlı ileriye dönük daha fazla sayıda araştırmanın yapılması araştırmacılara önerilmektedir.

Etik Metni

"Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir. Çalışma TÜİK verileri incelenerek yapıldığı için Etik Kurul İzni alınmasını gerektiren çalışmalar grubunda yer almamaktadır. Bu nedenle Etik Kurul İzni beyan edilmemiştir."

Araştırmada yazar katkı oranı %100'dür.

KAYNAKÇA

- Ada, Ş. (2007). *Suçlu Çocukların Türkiye Profili, Okullarda Şiddet ve Çocuk Suçluluğu*. Hegem Yayınları.
- Afşin, R. ve Özçelik, A. D. (2018). Suça sürüklenen çocuklar ile suça sürüklenmeyen çocukların algıladıkları anne baba tutumları ile ebeveyn bağlanma stillerinin karşılaştırılarak incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 17(66): 384-400. DOI: 10.17755/esosder.294032
- Aktaş, V. ve Güvenç, G. B. (2006). Kız ve erkek ergenlerde saldırgan ve olumlu sosyal davranışlar ile yaş, ilişkisel bağlam ve kişiler arası duyarlılık arasındaki ilişkiler. *Edebiyat Fakültesi Dergisi*. 23(2): 233-264.
- Akyüz, G., Beyaztaş F. Y., Kuğu, N., Analan, E. ve Doğan, O. (2000). Suç İşledikleri İddiasıyla Muayeneye Gönderilen Çocuk ve Ergenlerde Sosyodemografik ve Klinik Özelliklerin Değerlendirilmesi. *Adli Tıp Bülteni*. 5(2): 70-75.
- Altınsoy, E. (2022). *Doğal ve Sentetik Uyuşturucu maddeler, suça sürüklenen çocuklar ve çocuk suçlarının kriminal açıdan modellenmesinin yapılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi.
- Altun, H., Şahin, N., Fındıklı, E. ve Sınır, H. (2016). Suça sürüklenen çocukların suç tipleri, sosyodemografik ve klinik özellikleri. *Adli Tıp Dergisi*. 30(3): 196-204.

- Arslan, C., Hamarta, E., Arslan, E. ve Saygın, Y. (2010). Ergenlerde saldırganlık ve kişilerarası problem çözmenin incelenmesi. *İlköğretim Online*. 9(1): 378-388.
- Ateş, E. C. ve Saluk, A. (2018). Bilişim Suçları Kapsamında Suça Sürüklenen Çocukların İncelenmesi. *Humanitas*. 6(12): 154-176. DOI: 10.20304/humanitas.425792
- Ayan, S. (2007). Aile içinde şiddete uğrayan çocukların saldırganlık eğilimleri. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*. 8(3): 206-214.
- Bilaç, Ö., Şentürk Pılan, B., Orhon, Z. ve Bayrak A. (2014). Suça Sürüklenen Çocukların Suç ve Tanı Dağılımlarının İncelenmesi: Kesitsel Bir Araştırma. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*. 21(2): 115-122.
- Bilgiç, Ş. (2012). *Hapsedilme, İyileştirme ve Yeniden Suç İşleme*. Vadi Yayınları.
- Bilginer, Ç., Hesapçioğlu, S. T. ve Kandil, S. (2012) Bir üniversite hastanesine adli psikiyatrik muayene amacıyla gönderilen çocuk ve ergenlerin değerlendirilmesi. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi*. 9(1): 20–27.
- Bolat Karataş, Z. (2002). *Anne baba saldırganlığı ile lise öğrencilerinin saldırganlığı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi.
- Burak, Y. (2013). *Bilgisayar oyunlarının ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin saldırganlık düzeylerine etkisinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi.
- Burkay, S. (2008). Teorik Çerçeve ve Suç. *ETHOS: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar*. 2(4): 1-15.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches* (2. Baskı). SAGE Publications.
- Ceza Sorumluluğunun Değerlendirilmesi Rehberi. (2010). <http://www.edb.adalet.gov.tr/csr.pdf>. Erişim Tarihi: 21.02.2023.
- Çabuk, G. (2022). Çocuk suçluluğu bağlamında çocuğu suça iten nedenler. *Sosyal Politika ve Sosyal Hizmet Çalışmaları Dergisi*. 3(1): 129-143.
- Çetinkaya Yıldız, E. ve Hatipoğlu Sümer, Z. (2010). Saldırgan davranışlarını yordamada çevresel risk, çevresel güvenlik ve okul iklimi algısı. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 4(34): 161-171.
- Çoşar, Y. (2005). Kentleşen Türkiye’de Çocuk Suçluluğu. *Türk Tabipler Birliği Dergisi*. 56: 281-327.
- Delikara, İ. E. (2002). Ergenlerin akran ilişkileri ile suç kabul edilen davranışlar arasındaki ilişkinin incelenmesi. 1. *Ulusal Çocuk ve Suç: Nedenler ve Önleme Çalışmaları Sempozyumu*. Ankara.
- Demirkan, D. S. (2014). *Kitle İletişim Araçlarının Çocukların Suç Niteliğindeki Davranışlara Yönelmesinde Etkili Bir Risk Faktörü Olması Hususunda Ebeveynlerin Farkındalık Durumlarının Değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi.
- Dönmezer, S. (1943). Garp Memleketlerinde ve Memleketimizde Çocuk Suçluluğunun Umumi İnkişafı. *İş Mecmuası Çocuk Sayısı*. 34: 96-126.
- Dönmezer, S. ve Erman, S. (2016). *Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku* Cilt (I). Der Yayınları.
- Durmuş, G. (2013). *Şiddet İçerikli Televizyon Yayınlarının Çocuk Suçluluğu ve Şiddete Yönelim Üzerindeki Etkileri: Ağrı Örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). T.C. Polis Akademisi.
- Ediz, A. ve Türe, H. (2015). Ankara ilinde çocuk suçluluğuna yönelten sebeplerin chaid analizi ile incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 14(54): 247-250. DOI: 10.17755/esosder.43188

- Ekinci, N. (2016). *Suçta sürüklenmiş çocukların annelerinin çocuklarına ilişkin algısı: Siirt örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Başkent Üniversitesi.
- Erdoğan F. (2010). *Kanunla ihtilafa düşmüş çocuklar ve çocuk suçluluğuna etki eden sosyoekonomik faktörler*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi.
- Erdoğan, M. Y. (2005). Suçta yönlendirilen ve yönlendirilmeyen çocukların aile ilişkileri ile saldırganlık davranışlarının karşılaştırılması. *Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Dergisi*. 12(3): 106-114.
- Erkan, R. (1995). *İstanbul Çocuk Mahkemelerine Gelen Çocukların Sosyo-Kültürel Çevresi Üzerine Bir İnceleme*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Mimar Sinan Üniversitesi.
- Erkan, R. ve Erdoğan, Y. M. (2006). Göç ve Çocuk Suçluluğu. *Aile ve Toplum*. 3(9): 79-90.
- Gençoğlu, C., Kumcağız, H. ve Ersanlı, K. (2014). Ergenlerin şiddet eğilimine etki eden ailevi faktörler. *Turkish Studies*. 9(2): 639-652.
- Göker, Z., Hesapçıoğlu, S., Sarp, K. ve Kandil, S. (2006). KTÜ tıp fakültesi çocuk-ergen ruh sağlığı ve hastalıkları polikliniğine son iki yılda başvuran adli olguların değerlendirilmesi. *Adli Tıp Dergisi*. 20(3): 1-5.
- Gönültaş, B. M. ve Kelebek, G. (2017). Metropollerde Önemli Bir Realite: Göç, Çocuk Suçluluğu ve Sosyal Hizmet Odağında Çözüm Önerileri. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*. 1(2): 143-155.
- Gönültaş, M. B. (2009). *Adana ilinde mala ve şahsa karşı suç işleyen çocukların sosyodemografik özelliklerinin ortaya konulması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi.
- Güdek, İ. (2021). *Türkiye’de Çocuk Eğitimevleri/Ceza İnfaz Kurumlarında Sunulan Eğitim Hizmetlerinin Tutuklu ve Hükümlü Çocuklar ile Kurum Öğretmenleri Açısından Değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Gülüm, Z., Cohen, P. Z. ve Demircan, T. Y. (2017). Suçta Sürüklenen Çocuklar ile İkamet Yeri, Suç Yeri ve Suç Türü İlişkisi: İstanbul Adliyesi 2. Çocuk Mahkemesi Örnekleme. *Adli Tıp Bülteni*. 22(3): 155-162. doi: 10.17986/blm.2017229415
- Güral B. (2009). *Türkiye’de çocuk suçluluğu ve nedenleri: Erzurum örneği* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). T.C. Polis Akademisi.
- Güven, H. (2011). *Suç işlemiş ergenlerle suçta karışmamış ergenlerin düşmanca niyet yüklenme yanlılıkları ve bazı ailesel özelliklerinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi.
- Hatunoğlu, A. (1994). *Ana-baba tutumları ile saldırganlık arasındaki ilişkiler*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi.
- Işık, Ü., Aktepe, E., Akyıldız, A., Şimşek, F. ve Yıldız, A. (2019). Bir Üniversite Hastanesinde Değerlendirilen Suçta Sürüklenen Çocukların Sosyodemografik ve Klinik Özellikleri: 2014-2018 Verileri. *Süleyman Demirel Tıp Fakültesi Dergisi*. 26(2): 175-182. <https://doi.org/10.17343/sdutfd.514199>
- İçli, T. (2016). Sokakta Yaşayan, Suç İşleyen ve Suçta Maruz Kalan Çocuklar: Ankara ve İstanbul Örnekleri, Oktik, N., G. Önkal, & Ö. Sarı (Ed.). *Suçun Sosyolojisi Cezanın Felsefesi* (2. Baskı). Nobel.
- İkiz, S. (2015). *Okul öncesi dönem çocuklarında fiziksel ve ilişkisel saldırganlığın ebeveyn tutumları açısından incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi.
- İstanbul Üniversitesi Türk Kriminoloji Enstitüsü. (1953). 974 Suçlu Çocuk Hakkında Kriminolojik Anket. Hüsnütabiat Basımevi.

- Kaplan, B., Çalışkan, Z., Evgin, D. ve Caner, N. (2016). Evrensel bir sorun: suça sürüklenen ve suç mağduru olan çocuklar. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 5(2): 10-15.
- Kara, M. ve Yanık, C. (2016). İletişimin Toplumsal Boyutu Bağlamında Türkiye’de Devlet-Yurttaş Etkileşimi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Dergisi*. 6(2): 149-176.
- Karagöz Y. M., Atılgan M., Sargın O. Ö. ve Demirçin S. (2003). Antalya’da Suç İşlediği İddia Edilen Çocukların Sosyodemografik Özellikleri. *10. Ulusal Adli Tıp Günleri*. Antalya.
- Karahan, T. F., Özcan, K. ve Ağlamaz, T. (2009). Lise öğrencilerinin saldırganlık düzeylerinin anne babanın birliktelik durumu, öz üvey oluşu ve yaşamda öncelikli en önemli değer algısı açısından incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 22(1): 211-229.
- Karataş, Z. (2016). *Çocuk Adalet Sistemi Kapsamında Suça Sürüklenen Çocuklara Yönelik Uygulamaların Nitel Analizi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi.
- Kart, M. (2012). *Çocuk ve Suç: Marmara Bölgesi Örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). T.C Dumlupınar Üniversitesi.
- Koca, M. ve Üzülmüş, İ. (2018). *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (11. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Kocadaş, B. (2007), Düşük Sosyo-Ekonomik Yapı ve Suç İlişkisi: Malatya’da Çocuk Suçluluğu. *Sosyoloji Araştırma Dergisi*. 10(1): 157-186.
- Köseoğlu, M. (2011). *Çocuk Suçluluğunda Arkadaş Çevresinin Rolü*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi.
- Kula, E. (2008). *Endüstri meslek lisesi öğrencilerinin umutsuzluk düzeyleri ve saldırganlık durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi.
- Kumru, A. (2002). *Prosocial behaviors within the family context and its correlates among Turkish early adolescents*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Nebraska Üniversitesi.
- Kumru, A., Carlo, G. ve Edwards, C. P. (2004). Olumlu sosyal davranışların ilişkisel, kültürel, bilişsel ve duyuşsal bazı değişkenlerle ilişkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*. 19(54): 109-125.
- Merriam, B. S. (2013). *Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Özen, Ş., Ece, A., Oto, R., Tıraşçı, Y. ve Gören, S. (2005). Juvenile Delinquency in A Developing Country: A Province Example in Turkey. *Law and Psychiatry*. 28(4): 430-441. DOI:10.1016/j.ijlp.2004.05.001
- Özen, Ş., Oto, R., Tıraşçı, Y. ve Ayna, Y. E. (2002). Çocuklarda suç davranışları, farik-mümeyyizlik ve sosyodemografik özellikler. *Psikiyatri Psikoloji Psikofarmakoloji Dergisi*. 10(2): 12-18.
- Semiz, M., Kesmez, E., Aygün, H. ve Yıldız, D. (2020). *Suçta Sürüklenen Çocukların Suça Sürüklenme Nedenlerine Genel Bir Bakış*. (Lisans Bitirme Tezi). T.C İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi.
- Seyhan, D ve Zincir, H. (2009). Tutuklu / Hükümlü Gençlerin Benlik Saygısı Düzeyleri ile Aile Özelliklerinin İncelenmesi ve Aralarındaki Korelasyonun Belirlenmesi. *Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*. 5(19): 7-24.
- Süleymanoğlu Dinçer, R. (2020). *Çocukların Suça Sürüklenme Nedenleri, Tahliye Sonrası Sorunları, Gereksinimleri ve Beklentileri: Nitel Bir Çalışma*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.

- Şen, M. (2009). *3-6 yaş grubu çocukların sosyal davranışlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi.
- Temurçin, K., Kılıç, M. ve Aldırmaz, Y. (2018). Türkiye’de Suça Sürüklenen Çocuklar. *Bilge Kagan 1. Uluslararası Bilim Kongresi*. Amsterdam.
- Toğuş, D. (2021). *Türkiye’de Çocuk Suçluluğu: Tekirdağ İli Örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi.
- Top, K. (2010). *Suça İtilen Çocuklarda Akıl ve Ruh Sağlığı Problemlerinin Yaygınlığı ve Çeşitliliği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). T.C. Maltepe Üniversitesi.
- Topçuoğlu, T. (2014). Çocuk Suçluluğu ve Gelişimsel (Risk-odaklı) Suç Önleme. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*. (16): 217-226 .
<https://doi.org/10.18493/kmusekad.65953>
- Tunceroğlu, Z. (2015). *Suça sürüklenen çocuklarda mükerrerliğin irdelenmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi.
- Turla, A., Aydın, B., Kocakaya, M. ve Sataloğlu, N. (2006). Çocuk suçluluğunda televizyonun rolü. *Adli Psikiyatri Dergisi*. 3(1): 3-8.
- Türk Ceza Kanunu. (2004, Ekim 12). *Resmi Gazete*. (Sayı: 25611).
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/10/20041012.htm>. Erişim tarihi: 09.04.2023.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2020). *Ceza İnfaz Kurumuna Giren Hükümlü İstatistikleri*.
<https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=98&locale=tr> Erişim tarihi:13.03.2023.
- Uzun, Z. (2015). *Suç ve değer ilişkisi: Suça sürüklenmiş çocuklar üzerine bir araştırma*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi.
- Ünsal, T. (2015). Kentleşme ve Suç İlişkisi: Çocuk Suçlular. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*. 6(23): 255-271.
- Vahip, I. ve Doğanavşargil, Ö. (2006). Aile İçi Fiziksel Şiddet ve Kadın Hastalarımız. *Türk Psikiyatri Dergisi*. 17(2): 107-114.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, E. (2006). *Yetiştirme yurtlarında ve ailelerinin yanında kalan ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin çatışma çözme davranışı ile öfke ifade stillerinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi.
- Yıldırım, V., Güneş, S., Sungur, A. M. ve Toros, F. (2016). Mersin’de Suça İtilen Çocuklarda Psikiyatrik Değerlendirme; Ön Çalışma. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*. 23(2): 101-110.
- Yıldız, E. ve Erci, B. (2011). Anne baba tutumları ile adölesan saldırganlığı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 1(3): 6-11.